VÕRU VALLA Teataja

Nr 10 (227) November 2026

facebook.com/voruvald
instagram.com/voruvald

Vastseliina rahvamajas on juba 70 aastat olnud tuhandeid põhjusi kokku tulemiseks

Eestimaa rahvamajade nädala juhatas sisse sellele eelneval nädalavahetusel, 17. oktoobril toimunud Vastseliina rahvamaja juubel – väärikas tähis, mida nimetatakse sageli ka küpseks elueaks.

Ühe maja jaoks pole 70 teab mis pikk aeg. See on näiteks 70 naistepäeva, 70 kevadkontserti, 70 aastavahetust või jõulupidu jne, aga kui vaadata seda aega läbi tegevuste, muutuvad numbrid hoopis suuremaks ja huvitavamaks. Näiteks Võrumaa vanim segarahvatantsurühm on just Vastseliina rahvamaja segarühm Kullerid, kes tantsib sel aastal juba 78. hooaega. Nende trennid toimuvad kaks korda nädalas, kümme kuud aastas, see teeb 80 trenni aastas. Kui see korrutada 70ga, teeb see 5600 trenni ning see juba on midagi.

Ükski maja ei pea vastu 70 aastat, kui seal poleks inimesi, kes sellele elu sisse puhuvad ja sisu annavad. Rahvamaja on kogukonna kultuuri-, hariduse ja seltsielu keskuseks. See on hoone, mis on mõeldud inimeste kokku saamiseks, huviharidusega tegelemiseks ning kultuurisündmuste nautimiseks. Vastseliina rahvamaja valmis 1956. aastal ning esimeseks ürituseks oli 8. märtsil toimunud kontsert.

Juubeli puhul tänasid Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskuse direktor Maarika Rosenberg ja Vastseliina rahvamaja kultuurikorraldaja Anneli Lõhmus rahvamajas praegu tegutsevaid inimesi, kes annavad majale särtsu ja hinge. Lisaks tänati häid koostööpartnereid.

Tänukirjad said Heldela klubi tantsurühma juhendaja Valli Larionova, Heldela klubi lauluansambli juhendaja Edda-Karin Luht, Vastseliina-Misso puhkpilliorkestri juhendaja Valdur Helm, neiduderühma Moonid juhendaja Monika Jõemägi, segarühmade Kullerid ja Kae Noh juhendaja Inga Leelanss, karaktertantsurühma Gruuvikeerajad ja näiteringi Naeru-Lained juhendaja MaritSillaste, Vastseliina gümnaasiumi 4.–8. klassi laste tantsurühma ja naisrühma Naistepuna juhendaja Annika Laanpere ning laste ja noorte näiteringi juhendaja Kairi Kuusk. Tänati ka Heldela klubi eestvedajat Riina Adasoni ja helitehnikut Tiit Lõhmust ning Anneli Otsa Romelina kohvikust, Ainar Mõrda, Arne Leelanssi, Maire Kauri, Irene Sulgerit, Andrus Needot, Rain Traagelit, Marju Moori, Birgit Pettaid, Maarika Rosenbergi, Aigi Palli, Sirje Kuuseorgu, Piret Otsatalu, Siiri Konksit ja Sirle Muiste-Männikut, Vastseliina lasteaeda, gümnaasiumi, muusikakooli, raamatukogu, käsitööühingut, Teisipäevaklubi ning piiskopilinnust.

Juubeliõnnitluste ja tänamiste lõpetuseks tõid Vastseliina rahvatantsumehed lavale tordi ning sünnipäevapidu sai pihta hakata.

Oma kollektiividest esines Vastseliina rahvamaja 70. sünnipäevapeol Vahtsõliina vaskpill, kelle muusika saatel tantsu keerati.

Maarika Rosenberg (vasakul) tänas Vastseliina rahvamaja kultuurikorraldajat Anneli Lõhmust (keskel) ja majaperenaist Koidula Hakki (paremal), kes huviringide ja kollektiivide tööd majas organiseerivad. Fotod: Rain Traagel

Maarika Rosenberg tänas Vastseliina rahvamaja kultuurikorraldajat Anneli Lõhmust ja majaperenaist Koidula Hakki, kes huviringide ja kollektiivide tööd majas organiseerivad ja koordineerivad. „Tänu teile on see maja hästi püsinud," ütles Rosenberg ning andis üle tänukirja Vastseliina rahvamaja kultuurielu rikastamise eest.

„Vastseliinas on kõige rohkem isetegevusringe, lisaks muud tegevused nagu käsitöö, võimlemine, kogukonnapeod, raamatukogu jne. Selle piirkonna jaoks on see maja juba väikseks jäänud," sõnas Võru valla kultuuri- ja noorsootöö direktor Maarika Rosenberg Vastseliina rahvamaja 70. sünnipäeva kõnes.

„Vastseliina rahvamajas on mõnusad ajad olnud – siit on leitud sõpru, suuri pidusid peetud ja suuri tegusid tehtud. Siit on leitud abikaasasid, kes veel ei ole leidnud, siis tasub otsida, kindlasti on see võimalik. Vastseliina rahvamaja on nagu hea sõber, kes pakub kogu aeg meeldivaid üllatusi, samas oled alati siia oodatud. See on väga suur asi," ütles Vastseliina rahvamaja juubeli puhul õnnitlema tulnud Võru vallavanem Raul Tohv ning soovis, et Vastseliina rahvamaja aknad oleksid sügisõhtutel ikka valged, inimesi majja jätkuks ja ringitegevus toimuks.

Lisaks Võru vallavalitsusele olid rahvamaja õnnitlemas vaid ühe aasta võrra vanem Vastseliina lasteaed ning veel Vastseliina gümnaasium, Lasva rahvamaja, Vastseliina rahvamaja isetegevuslased ning Eesti Rahvakultuuri Keskuse Võrumaa rahvakultuurispetsialist Aigi Pall. Viimane andis 70. aastapäeva puhul üle Eesti Rahvakultuuri Keskuse tänukirja, millega tänati Vastseliina rahvamaja pikaajalise panuse eest Eesti rahvakultuuri hoidmisel ja edendamisel. Kristi Vals tänas Vastseliina rahvamaja Eestimaa Rahvamajade Ühingu tänukirjaga.

Vastseliina naisrühma Naistepuna juhendaja Annika Laanpere ütles, et naisrühm on väga õnnelik, et on sündinud just Vastseliina rahvamajas. „See saal on meie tõeline kodu. See tähendab seda, et kui me läheme kuskile võõrasse ruumi või tantsuväljakule, siis alustame sellest, kus on peegel, kus on Anneli uks ja kus on lava – selle järgi saame orientiiri," rääkis Laanpere. „Oleme küll kõvasti nooremad, aga loodame, et järgmised 70 aastat läheme koos," soovis ta.

Vastseliina segarühmad Kullerid ja Kae noh kinkisid Vastseliina rahvamajale sünnipäevaks oma, kultuuritõugu, vaikse ja rahustava toimega käsitööna valminud kassi, kelle nimetasid nad rühmade nimedest, Kullerid ja Kae noh tulenevalt Kulkaks. „See on lühend meie rühmadest, mitte kultuurkapital," täpsustas rühmade juhendaja Inga Leelanss kingitust üle andes, kuid soovitas kassi Kulka projektide esitamise tähtajaks rahustuseks sülle võtta.

Juubeliõnnitluste ja tänamiste lõpetuseks toodi lavale tort ning sünnipäevapidu sai pihta hakata. Üles astusid popfolk-tantsurühm Uppsar, Vahtsõliina vaskpill ja DJ Kermo Kukk. Pidu oli hoogne ja "välja müüdud".

Eestimaa rahvamajade nädala puhul jätkusid tegevused majas teisipäeval, 20. oktoobril, mil Vastseliina noortemaja noored käisid Heldela klubi memmedega tegevusi "Muna õpetab kana" läbi viimas. Koos noorsootöötaja Urmas Otiga õpetati eakatele toredat liikumismängu ja RC-autode puldist juhtimist. Kõikidel osapooltel oli lõbu laialt ning üheskoos läheneti tegevustele loovalt. Samal päeval toimus Vastseliina rahvamaja saalis ka kinopäev uue Eesti komöödiaga "Musta pori näkku". Kolmapäeval osalesid Kääpa ja Parksepa noortemajade noored Vastseliina rahvamajas noortelt noortele teatri- ja bänditundides. Viimane pakkus noortele palju elevust, sest noortel oli võimalus erinevaid instrumente proovida. „Noortele väga-väga meeldis. Uskumatu, milliseid emotsioone üks rahvamaja külastus võib tekitada," ütles Kääpa noortemaja noorsootöötaja Jane Oja. Neljapäeval said kõik huvilised osaleda neiduderühma Moonid trennis.

Vastseliina rahvamaja kultuurikorraldaja Anneli Lõhmuse sõnul on kõik oodatud Vastseliina rahvamajja mitte ainult osalema ringides ja üritustel, vaid ka ise korraldama mõnda sündmust. "Rahvamajade nädal kannab head mõtet - rahvamaja on ka sinu maja!" sõnas Lõhmus.

Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

Võru Vallavalitsuse oktoobrikuu istungitelt

September toimus 4 Võru Vallavalitsuse istungit.

6. oktoobri Võru Vallavalitsuse istungil:
- tunnistati kehtetuks Sika külas Kasesoo kinnistu detailplaneering;
- otsustati anda projekteerimistingimused Kose alevikus Karjääri tn 21, Meegomäe külas Mäealuse, Kaldaniidu tn 18, Kaldaniidu tn 18a maaüksustele elamute, Sõmerpalu külas Vana-Tarendo maaüksusel asuva elamu-kuuri ümberehitamise ja laiendamise ehitusprojekti koostamiseks;
- otsustati anda kasutusluba Võlsi külas Tamulakalda tn 34a maaüksusele püstitatud üksikelamule;
- nõustuti Käätso külas Virosaare katastriüksuse jagamisega ning määrati moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed;
- muudeti Puiga külas Järve tänav, Järve 7 maaüksustele Telia Eesti AS kasuks seatud isikliku kasutusõiguse alasid;
- otsustati korraldada maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/319360 võõrandamiseks enampakkumine veebiportaalis osta.ee alghinnaga 50 000 eurot;
- kiideti heaks hajaasustuse programmi 2026. a toetuse kasutamise aruanne;
- määrati erakorralist toetust eluruumi kohandamiseks ja puudega noore võistlustel osalemiseks ning eraldati sotsiaaleluruume;
- eraldati reservfondist raha Vastseliina gümnaasiumi parkla ja jalgtee ehituseks;
- moodustati konkursikomisjon Vastseliina gümnaasiumi direktori konkursi läbiviimiseks;
- arutati 14.10.2026 volikogu istungi teemasid.

13. oktoobri Võru Vallavalitsuse istungil:
- otsustati algatada riigihange „Vastseliina aleviku valgustatud kergliiklustee projekteerimine ja ehitamine“;
- otsustati anda ehitusluba Võlsi külas Kuuse maaüksusele üksikelamu püstitamiseks;
- nõustuti Meegomäe külas Kõosaare katastriüksuse jagamisega ning määrati moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed;
- nõustuti Kirumpää külas Luhaniidu maaüksuse riigi omandisse jätmisega ning määrati moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed;
- määrati avalikuks kasutamiseks Kannu, Tiri-Kaku, Tsolgo-Pille, Kõivsaare, Solda ja Rõdu tee ning muudeti teeregistri andmeid;
- kiideti heaks hajaasustuse programmi 2026. a toetuse kasutamise aruanne;
- kinnitati Võru valla lasteaed Lõunapärlid hoolekogu koosseis ning kooskõlastati töötajate koosseisu muudatus;
- otsustati lapsevanema isikliku sõiduauto kulude hüvitamine õpilastranspordi korraldamisel;
- määrati erakorralist toetust ja lapsehoiuteenust.

20. oktoobri Võru Vallavalitsuse istungil:
- otsustati algatada avatud menetlus Kose alevikus Tõrsaare tee 4 maaüksusele üksikelamu projekteerimistingimuste andmiseks;
- otsustati anda projekteerimistingimused Võlsi külas Männituka maaüksusel kehtestatud detailplaneeringu täpsustamiseks ning Raudsepa külas Pähklimäe maaüksusele elamu ehitusprojekti koostamiseks;
- otsustati anda ehitusload Räpo külas Pepe, Võlsi külas Võlsi tee 40, Kirumpää külas Rüütli tee 1 maaüksustele elamute ja Kose alevikus Karjääri tn 21a paarismaja püstitamiseks;
- otsustati anda kasutusluba Raudsepa külas Raudmehe maaüksusele püstitatud elamule;
- nõustuti Pässä külas Pässä tee 17 katastriüksuse jagamisega ning määrati moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed;
- määrati Vatsa külas Kibuaugu katastriüksusele maa sihtotstarve ning nõustuti maa riigi omandisse jätmisega;
- määrati Umbsaare külas Laugi maaüksuse uueks lähiaadressiks Männiokka;
- otsustati seada Parksepa alevikus Kesk tänava maaüksusele isiklik kasutusõigus Võru Tarbijate Ühistu kasuks;
- otsustati seada Keema külas Männimäe maaüksusel asuva eratee kasutamiseks tähtajatu sundvaldus Võru valla kasuks;
- otsustati pikendada hajaasustuse programmi 2025. a toetuse lepingu tähtaega ning muudeti programmi 2026. a rahuldamise otsust;
- otsustati anda MTÜ-le Osula Külaselts tasuta kasutamiseks maa-ala Varese külas Harjumäe maaüksusest;
- muudeti Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskuse põhimäärust;
- moodustati Võru valla gümnaasiumihariduse korralduse komisjon;
- kinnitati Puiga põhikooli hoolekogu koosseis ning kooskõlastati Lasva lasteaed Pargihaldjas töötajate koosseisu muudatus;
- otsustati lapsevanema isikliku sõiduauto kulude hüvitamine õpilastranspordi korraldamisel;
- muudeti 2026. aasta valla asutuste ja tegevusalade alaeelarveid.

27. oktoobri Võru Vallavalitsuse istungil:
- otsustati anda projekteerimistingimused Umbsaare külas Soone maaüksusele suvila ehitusprojekti koostamiseks;
- otsustati anda ehitusluba Liinamäe külas Kallaku maaüksusele majandushoone püstitamiseks;
- määrati Mäeküläs Ala-Tilgo maaüksuse uueks lähiaadressiks Tilgeri;
- nõustuti Sutte külas Männiku katastriüksuse jagamisega ning määrati moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed;
- määrati avalikuks kasutamiseks Järvekalda ja Tinso tee ning muudeti teeregistri andmeid;
- otsustati seada Keema külas Pedajamäe, Hänike külas Tuulepõllu, Uibu, Voki-Tamme külas Kõrbe, Orioni maaüksustel asuva eratee kasutamiseks tähtajatu sundvaldus Võru valla kasuks;
- otsustati seada Koloreino külas Koloreino-Räpo tee L3 maaüksusele sundvaldus ja Võlsi külas Võlsi aiandi teele isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks;
- kinnitati Otsa külas Paulipõllu maaüksuse enampakkumise parimaks pakkumiseks 8782 eurot ja otsustati kinnistu võõrandada;
- otsustati korraldada Nõnova külas Piirisilla kinnistu võõrandamiseks enampakkumine portaalis osta.ee alghinnaga 500 eurot;
- kiideti heaks hajaasustuse programmi 2026. a toetuse kasutamise aruanne;
- määrati Kaitseväe Nursipalu harjutusvälja mõjualas paiknevate kinnisasjade parendamise toetuse 2026. aasta taotlusvooru tähtajaks 1. november 2026 kuni 18. jaanuar 2027;
- nimetati MTÜ Võrumaa Partnerluskogu juhatuse liikme kandidaadiks Juris Juhansoo;
- kinnitati Vastseliina lasteaia ja Parksepa keskkooli hoolekogude koosseisud;
- kuulutati välja sisekonkurss lastekaitsespetsialisti leidmiseks.

Koostas:
Helle Kauts
kantseleispetsialist

Lisainfo:
Inga Leelanss
vallasekretär
5692 0660
inga.leelanss@voruvald.ee

Võru Vallavolikogu oktoobrikuu istungilt

Võru Vallavolikogu istung toimus kolmapäeval, 14. oktoobril 2026 Võru linnas Tartu tn 25 II korruse pangasaalis.

Volikogu istungil:
- tutvustati RKIK investeeringuid ja tegevusi Võru vallas;
- otsustati vabastada Võru Vallavolikogu haridus- ja noorsootöökomisjoni liikme kohustustest Ene Säinast;
- otsustati tasuta omandada Võru vallale Võru maakonnas Võru vallas Puiga külas asuv kinnisasi Käätso-Puiga tee L5;
- otsustati enampakkumise korras võõrandada Võru vallas Nõnova külas asuv Piirisilla kinnisasi alghinnaga 500 eurot;
- otsustati maksta MTÜ-le Meie Nursipalu toetust summas 2000 eurot;
- otsustati muuta Võru Vallavolikogu 19.06.2024 määrust nr 53 “Toetus Kaitseväe Nursipalu harjutusvälja mõjualas paiknevate kinnisasjade parendamiseks,” tõstes toetuse ülempiiri 3000 euroni;
- otsustati muuta Võru Vallavolikogu 19.03.2025 määrust nr 71 „Võru valla arengukava 2035“ ja Võru Vallavolikogu 17.09.2025 määrust nr 86 „Võru valla eelarvestrateegia“;
- tunnistati kehtetuks Sõmerpalu Vallavolikogu 28.04.2011 määrus nr 9 „Kohanimede määramine“ ja Orava Vallavolikogu 31.05.2004 määrus nr 33 „Orava valla teedele kaitsevööndi laiuse kehtestamine”;
- võeti vastu Võru Vallavolikogu määrus “Kultuuri, spordi, noorsootöö ning kogukonnategevuse toetamise kord”;
- muudeti Võru Vallavolikogu 12.05.2021 määrust nr 112 „Võru Vallaraamatukogu põhimäärus“, muutes Vana-Vastseliina raamatukogu asukohta;
- otsustati võõrandada kirjaliku enampakkumise korras Võru vallale kuuluv hoonestatud kinnistu, mille koosseisu kuulub katastriüksus asukohaga Raamatuvara, Vana-Vastseliina küla, Võru vald, alghinnaga 5000 eurot;
- võeti vastu Võru valla 2026. aasta IV lisaeelarve;
- tutvustati ja allkirjastati avaldus vallakodanikele ja avalikkusele seoses Võru vallavolikogu liikme Tiiu Ritari korduva ebaväärika käitumisega sotsiaalmeedias.

Lisainfo:
Inga Leelanss
vallasekretär
5692 0660
inga.leelanss@voruvald.ee

Ehitiste ja rajatiste likvideerimisest Kirumpää külas

Maa- ja Ruumiamet andis 28.09.2026 kirjaga nr 6-5/26/12937 teada Luhaniidu katastriüksuse riigi omandisse jätmise algatamisest maareformiseaduse § 31 lõike 1 p 8 alusel. Samuti palub Maa- ja Ruumiameti teavitada riigi omandisse jäetavatel maaüksustel asuvate omavoliliselt püstitatud ehitiste ja rajatiste omanikke ehitiste likvideerimise/ teisaldamise kohustusest.

Võru Vallavalitsus nõustus maa-ala riigi omandisse jätmisega ning palub likvideerida/teisaldada Teie või Teie lähedaste poolt püstitatud ehitis/rajatis vms ja vabastada riigi omandisse jäetav maa (Võhandu jõe ja endiste aianduskooperatiivide territooriumi vahel, katastritunnus 91701:001:1864). Rajatiste ja ehitiste likvideerimise/teisaldamise tähtaeg on 13. oktoober 2027. a.

Võru vald tunnustas Euroopa meister Armin Raagi ja maailmameister Jakko Viilot

Oktoobrikuu Võru Vallavolikogu istungi eel tunnustati kahte edukat Võrumaa sportlast, kelle tänavused saavutused on toonud rõõmu ja uhkust kogu piirkonnale. Tänukirjad pälvisid rallikrossi Euroopa meister Armin Raag ning autoralli maailmameister Jakko Viilo.

14. oktoobril toimunud Võru Vallavolikogu istungi eel avaldati tunnustust noortele sportlastele, kes on rahvusvahelisel areenil saavutanud märkimisväärseid tulemusi ning jõudnud oma aladel maailma tippkonkurentsi.

Tänukirja pälvis 17-aastane Armin Raag, kes krooniti tänavu rallikrossi Euroopa meistriks Euro RX5 klassis. Tegemist on ajaloolise saavutusega, sest Raagist sai esimene eestlane, kes on võitnud rallikrossis Euroopa meistritiitli. Noor sportlane näitas kogu hooaja vältel silmapaistvat kiirust, küpsust ja järjekindlust, mis tõid talle väljateenitud meistritiitli. Lisaks sportlikele saavutustele õpib Armin Raag Vastseliina Gümnaasiumis, olles eeskujuks ka teistele noortele, kes soovivad ühendada hariduse ja tippspordi. Rõuge vallas elavat noort käis õnnitlemas ka Rõuge vallavanem Britt Vahter.

Teisena tunnustas Võru vald Jakko Viilot, kes tuli koos Robert Virvesega tänavu WRC2 klassis autoralli maailmameistriks. Eduka hooaja jooksul saavutas Eesti ekipaaž mitu etapivõitu ning kindlustas maailmameistritiitli juba enne hooaja viimast etappi. Tegu on Eesti autospordi jaoks märgilise saavutusega, mis kinnitab meie sportlaste kõrget taset maailma tugevaimas konkurentsis. Viilo sõnas tänuüritusel, et üldvõit WRC2 klassis annab lootust, et juba lähitulevikus võiks võistelda ka WRC1 klassis kõrgete kohtade nimel.

Vasakult Võru vallavolikogu esimees Georg Ruuda, Rõuge vallavanem Britt Vahter, Euroopa meister Armin Raag, maailmameister Jakko Viilo ja Võru vallavanem Raul Tohv. Foto: Erakogu

Tunnustussündmusel anti sportlastele üle Võru valla tänukirjad ning avaldati tunnustust nende pühendumuse ja töö eest. Valla esindajate sõnul näitavad Armin Raagi ja Jakko Viilo saavutused, et ka väikestest kogukondadest pärit noored võivad jõuda oma ala absoluutsesse tippu ning olla eeskujuks järgmistele põlvkondadele. Mõlemad noored said kingituseks Võru valla dressipluusi ning Piusa savikojas spetsiaalselt loodud Euroopa ja maailmameistri kruusid, mis oma kujult meenutavad võidukarikat.

Võru vald tänab mõlemat sportlast silmapaistvate saavutuste eest ning soovib neile edu tulevastel võistlustel, uusi võite ja kordaminekuid teel järgmiste eesmärkide poole.

Kadri Kauts
avalike suhete spetsialist

Taas avaneb võimalus taotleda toetust Nursipalu meetmest

Ka sellel aastal on võimalik taotleda toetust Nursipalu harjutusvälja piirile lähimate kinnisasjade parendamiseks. Taotluste vastuvõtt on toimub 1. novembrist 2026 kuni 18. jaanuarini 2027.

Toetuse maksimaalne suurus on nüüd 3000 eurot ja omaosalus ei ole nõutud.

Toetust saab taotleda Võru vallas harjutusvälja piirist kuni kahe kilomeetri kaugusel paikneva kinnisasja parendamiseks, kui sellel asub eluruum, mida kasutatakse aastaringseks elamiseks ja see on taotleja elukohaks jooksva aasta 1. jaanuari seisuga.

Toetust on võimalik taotleda:
- eluruumi remondiks, sh hoone remondiks, milles eluruum paikneb (nt kortermaja);
- toetatava kinnisasja juurdepääsuks kasutatava tee remondiks;
- toetatava kinnisasja vee- ja kanalisatsioonisüsteemi ehitamiseks ja remondiks;
- hajaasustuse programmist rahastatava projekti omaosaluse katmiseks, kui selle projektiga rajatav ehitis teenindab toetatavat kinnisasja;
- kaitseministri määruse alusel Nursipalu harjutusväljast tulenevate häiringute mõjude leevendamiseks makstavast toetusest rahastatava tegevuse omaosaluse katmiseks;
- harjutusväljast tuleneva häiringu leevendamiseks vajaliku tegevuse jaoks;
- kortermaja parkla, jäätmemaja ja/või mänguväljaku rajamiseks või remondiks.

Toetust on nüüd võimalik taotleda ka neil kinnistuomanikel, kes said toetust eelmises taotlusvoorus

Toetuse maksimaalne suurus on nüüd 3000 eurot. See tähendab, et kui kinnistuomanik sai eelmises voorus toetust näiteks 1500 eurot, on tal võimalik taotleda täiendavalt kuni 1500 eurot. Eelmises voorus saadud ja täiendavalt taotletava toetuse kogusumma ei tohi ületada 3000 euro suurust ülempiiri.

Toetuse taotlemiseks tuleb esitada taotlus vormil, mis on kättesaadav Võru Vallavalitsuse koduleheküljel või Võru vallamajas, aadressil Võrumõisa tee 4a, Võru linn.

Taotlusele tuleb lisada objektiivselt põhjendatud hinnakalkulatsioon. Hinnakalkulatsiooni ei pea esitama, kui taotletakse toetust hajaasustuse programmist või kaitseministeeriumi määruse alusel rahastatava projekti omaosaluse katmiseks. Samuti ei ole vaja kalkulatsiooni esitada, kui taotletakse toetust korteriühistu poolt tehtava tegevuse rahastamiseks. Kui kinnisasi on mitme isiku kaas- või ühisomandis, võib taotluse esitada üks kinnisasja omanik, kuid taotlus tuleb allkirjastada kõigi kinnisasja kaas- või ühisomanike poolt. Korteriühistute poolt tehtavate tegevuste rahastamiseks toetuse taotlemiseks võib taotluse esitada üks korteri omanik ja taotlusele tuleb lisada korteriühistu üldkoosoleku otsus, mis on toetatava tegevuse aluseks ja millelt on näha iga korteri poolt makstav osa. Taotlusi menetleb Võru Vallavalitsus.

Pärast taotluse rahuldamise otsuse saamist peab toetuse saaja tegevused ellu viima 24 kuu jooksul ning säilitama tegevusega seotud dokumente vähemalt 3 aastat.

Lisainfo:
Imre Maidla
arendusspetsialist
5911 8893

Võru Vallavalitsus tunnistas kehtetuks Sika külas Kasesoo kinnistu detailplaneeringu

Võru Vallavalitsus tunnistas 06.10.2026 korraldusega nr 724 kehtetuks Sika külas Kasesoo kinnistu detailplaneeringu. Detailplaneering tunnistati kehtetuks kinnisasja omaniku taotluse alusel.

Kasesoo kinnistu detailplaneeringu ala oli ca 5,42 ha. Detailplaneeringu eesmärk oli Kasesoo maaüksuse (katastritunnus 91804:003:0066, kinnistu nr 1826841) ehitusõiguse määramine, krundi hoonestusala piiritlemine ning tehnovõrkude ja rajatiste asukoha määramine. Detailplaneeringu seletuskirja järgi oli maaüksusele lubatud püstitada 5 kuni 2-korruselist ja kuni 8 m kõrget hoonet. Maaüksuse suurim lubatud täisehituse protsent oli 5%. Planeeringus oli hoonestusala ette nähtud vaid kavandatavate hoonete (elamu, abihoone, majandushoone, saun, külalistemaja) asukohta. Seega ei olnud võimalik hooneid muul viisil maaüksusele paigutada.

Planeeringuala asub detailplaneeringu koostamise kohustuseta alal. Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise järgselt on ehitustegevuse kavandamine võimalik ehitusseadustikus ning kehtivas üldplaneeringus sätestatud tingimusi aluseks võttes. Seega ei ole otstarbekas koostada uut detailplaneeringut.

Võru valla üldplaneeringu (kehtestatud Võru Vallavolikogu 20.11.2024 otsusega nr 180) kohaselt asub Kasesoo maaüksus maalise asustuse maa-ala juhtotstarbega alal, rohelise võrgustiku koridori alal. Üldplaneering seab tingimuse, et kavandatav ja rekonstrueeritav ehitis peab mahuliselt ja arhitektuurselt sobituma olemasolevasse asustusstruktuuri ja maastikku. Üldplaneering seab tingimuse, et rohevõrgustikul võib ehitada ja/või piirdega maad piirata selliselt, et säilib koridoriga risti suunas või tugialal järgmise piiratud alani vähemalt 50 m laiune riba. Kasesoo maaüksuse lähiümbrus on hõredalt asustatud, seega on Kasesoo maaüksusele hoonete püstitamisel tagatud üldplaneeringus seatud nõuete täitmine. Järelikult ei ole ka detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise järgselt võimalik realiseerida olulisi negatiivseid muutusi kaasa toovat ehitussoovi.

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine ei too puudutatud isikutele kaasa negatiivseid mõjutusi ega nende olukorra halvenemist. Samuti puudub avalik huvi, mis välistaks detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise.

Triinu Jürisaar
planeeringuspetsialist

Võru valla MTÜde iga-aastane õppereis tõi kaasa uusi ideid ja väärtuslikke kogemusi

Võru valla mittetulundusühingute ja külaseltside traditsiooniline õppereis toimus tänavu 9.-10. oktoobril. Reisi eesmärk oli tutvuda teiste omavalitsuste aktiivsete kogukondade tegevusega, vahetada kogemusi ning koguda uusi mõtteid oma piirkondade arendamiseks. Õppereisil osalesid 13 erineva Võru valla külaseltsi ja MTÜ esindajad, kokku 28 kogukonnaaktivisti.

Traditsiooniks on saanud, et igal aastal korraldab üks Võru valla MTÜdest õppereisi, kuhu kaasatakse ka teised valla MTÜd. Sel aastal korraldas õppereisi MTÜ A. Teppo Lõõtsatalu, kes pani kokku mitmekesise programmi, kus olid ühendatud kogukonnatöö, kultuuripärand, ettevõtlus ja ühised kultuurielamused.

Reisi esimese kohana külastati Pärnumaal Ristiküla külaseltsi. Külaselts tutvustas oma tegemisi, kogukonna kaasamise võimalusi ning ettevõtmisi, mis aitavad hoida külaelu aktiivsena ja inimesi kokku toovana. Edasi suunduti Lähkma-Saunametsa külaseltsi, kus saadi põhjalik ülevaade külaseltsi tegevusest, kogukonna algatustest ja piirkonna arengulugudest. Just sellised kohtumised annavad osalejatele võimaluse näha, kuidas sarnaseid väljakutseid lahendatakse teistes piirkondades ning milliseid häid praktikaid võiks rakendada ka Võru vallas.

Reisil külastati teiste seas Lähkma-Saunametsa külaseltsi. Fotod: Sirle Muiste-Männik

Pärast kogukondade külastamist sõideti Pärnusse, kus oli võimalus tutvuda omal käel Pärnu linna vaatamisväärsustega. Päev lõppes ühise teatrikülastusega, mis pakkus osalejatele meeldejääva kultuurielamuse.

Teisel päeval külastati Pärnu üht tuntumat ajaloo objekti, Punast torni. Pärnu vanimas säilinud ehitises anti ülevaade linna ajaloost ja kaitserajatiste arengust läbi sajandite. Seejärel sõideti Lindi külla, kus kohaliku külaseltsi eestvedajad tutvustasid piirkonna ajalugu ja oma tegevusi ning jagasid kogemusi külaelu edendamise võimalustest.

Viimase kohana enne koju pöördumist külastati Rõngus asuvat Pillimuuseumi, kus selgus, et oldi muuseumi täiesti viimased külastajad, sest kahjuks sulgeb Pillimuuseum oma uksed. Kiid andis põhjaliku ülevaate muuseumi eksponaatidest ning tõi eriliselt välja kuulsate inimeste pillid, mis on muuseumis oma koha leidnud.

Nii kultuuripärandi hoidmine kui ka kohaliku ettevõtluse edulood pakkusid külalistele inspiratsiooni ning uusi vaatenurki kogukonnatöö arendamiseks.

Kahepäevane õppereis kinnitas taas, kui oluline on omavaheline kogemuste vahetamine ja võrgustike loomine. Teiste kogukondade tegemistega tutvumine aitab saada uusi ideid, leida koostöövõimalusi ning annab indu oma kodukandi elu edendamiseks.

Õppereisi lõpus anti traditsiooniline korraldamise teatepulk üle Navi Külaseltsile, kelle eestvedamisel toimub järgmine Võru valla MTÜde õppereis.

Pärnu üks tuntuim ajalooline objekt on Punane torn.

Täname kõiki osalejaid, võõrustajaid ja korraldajaid sisukate kohtumiste, sooja vastuvõtu ja inspireerivate vestluste eest. Kohtumiseni järgmisel aastal!

Sirle Muiste-Männik
kultuuri- ja noorsootöö spetsialist

Lindi külaselts jagas kogemusi külaelu edendamise võimalustest.

Lasva meeskoor ja kammerkoor Flora korraldasid ühiskontserdi

Jaanipäevaks kõrgeks kasvab rohi, aga lisaks sellele võivad ka head mõtted endale kasvujaksu leida. Just nii juhtus suve hakul kui Lasva meeskoori dirigendile helistas Kammerkoor Flora dirigent ja käis välja idee Ukuaru muusikamajas ühiskontsert maha pidada. Meeskoor ja kammerkoor olid juba aasta tagasi septembris Võru kultuurimaja "Kannel" kontsertsaalis ühiselt esinedes kooskõlamist proovinud ja sestsaati oli jäänud õhku mõte kahe koori koostööd jätkata. Idee oli ahvatlev ja nüüd oli tarvis aktiivselt tegutseda. Kammerkoor Flora plaanides oli esitada Veljo Tormise "Vadja pulmalaulud" ja sellest infost kinni haarates sai ka meeskoori repertuaar paika, sest mis saab olla veel loogilisem asjade käik kui mitte "Kosjaskäik" enne pulmi. Suvi läks kiiresti, sündis kontserdi lõplik kontseptsioon ja kirja sai tekst, mis sidus kogu kava ühtseks tervikuks. Ukuaru muusikamaja pealava on just selleks kohaks, kuhu üle ilma tullakse, et kokku kõlada ja nii võrsus kontserdi pealkiri "Kokkukõla ristteel". Septembri esimeses proovis köhisid mehed hääled puhtaks ja tore oli näha, et lisaks keskendumisele paistis selgelt välja ka tahe. Väga motiveerivalt mõjus uute meeskooriga liitunute entusiasm ja kindel soov sellisest esinemisvõimalusest kinni haarata. Asjaolude kokkulangemise tulemusena avanes ka kohalikul publikul võimalus meie kava "Kosjaskäik" kuulda ja näha Võru Kandle laval Võrumaa eakate VII festivali raames 04. oktoobril.

Lasva meeskoor Ukuaru muusikamaja laval. Foto: Gerri Alamets

17. oktoobri hommik oli päikeseline ja sügiseselt kuldne, kui Lasva Rahvamaja eest buss kontserdipaiga poole liikuma hakkas. Reis möödus sujuvalt ja juba leidsime endid Rakverest. Kogunesime, saime kätte garderoobid ja saali ettevalmistusteks ja tavapäraseks saginaks enne esinemist. Kohandasime lava, koore ja liikumisi. Laulsime läbi kava nii eraldi kui ühendkoorina ja tegime kõike seda, mida publik tavaliselt ei näe, aga kooridele on see rutiin, mille käigus leitakse ühisosa ja tunne, et õnnehormoonid ees ootavast peost on vallandumiseks valmis. Ja edasist on sõnadega raske kirjeldada, selleks peab olema kas laval või publikus, aga oma meeliülendava hetke said loodetavasti kõik, kes sel hetkel saalis või laval viibisid. Kui mitte enne, siis kontserdi lõpuosas pulmapidu sümboliseerinud "Tuljakule" järgnenud "Ta lendab mesipuu poole" ajal. Need on hetked, mille pärast lauldakse, need on hetked, mille pärast kuulatakse, need on hetked, mis tekivad kokkukõla ristteel. Aitäh Kammerkoor Florale ja Lasva Meeskoori meestele, aitäh dirigentidele Kaie Juurmaa ja Jane Reiljan-Prätz, aitäh Ukuaru muusikamajale; Lasva rahvamajale; Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskusele ja Arno Kirsimäele. Ja loomulikult suur aitäh meie peredele ja lähedastele, kelle tugi on meile hindamatu.

Nende positiivsete emotsioonide pealt on hea edasi minna. Lasva Meeskooril on 15. juubelihooaeg. Seda murdeikka jõudmist tähistame kevadel kontsertidega ja ootame kõiki vanu ja uusi muusikasõpru meiega koos pidu pidama. Seniks aga kohtumiseni jõuluajal, jälgige Lasva Meeskoori Facebooki lehel reklaami!

Margus Plado
Lasva meeskoori koorivanem

Võru valla raamatukogupäevad tõid uusi teadmisi, kohtumisi ja loomisrõõmu

Oktoobris toimusid juba 36. korda üleriigilised raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus!“. Võru valla raamatukogud kutsusid samuti oma lugejaid osa saama mitmekesistest kultuuri- ja haridustegevustest ning avastama raamatukogude võimalusi. Raamatukogupäevad tuletasid meelde, et raamatukogu pole üksnes raamatute laenutamise koht, vaid oluline kogukonnakeskus, kus saavad kokku inimesed, teadmised ja kultuur.

Kirjandus ja kohtumised kirjanikega

Vastseliina raamatukogus kohtuti Bernard Kangro nimelise kirjanduspreemiaga pärjatud autori Kristi Küppariga, kellelt pärineb ka romaan „Viimane lusikas“. Samuti külastas raamatukogu lastekirjanik ja luuletaja Heiki Vilep, kelle sulest on ilmunud üle 40 raamatu nii lastele kui ka täiskasvanutele.

Võru Vallaraamatukogus kohtuti raamatuklubi liikmetega ning tähistati Karupoeg Puhhi 100. sünnipäeva teemakohase näitusega.

Lasva raamatukogu luuleõhtul esitasid luuleklubi liikmed saksa, inglise ja vene keelest tõlgitud luulet. Eri kultuuride luule pakkus kuulajatele nii äratundmisrõõmu kui ka uusi mõtteid.

Kunst, ajalugu ja kohalik kultuuripärand

Lasva raamatukogus sai tutvuda hobikunstnik Ave Maria Kauri akvarellinäitusega „Midagi vana ja midagi uut“, kus taimetõmmistega tööd täiendasid looduslikest materjalidest valmistatud tindiga toonitud aluspõhjad ja varasemad akrüülmaalid.

Väljapanekute seas oli ka Virve Osila 80. sünnipäevale pühendatud näitus „Elus peab oskama…“, lastekirjanduse oktoobrikuu juubilaride väljapanek ning Halloweeni-hõnguline näitus „Tondid, kollid, kummitused, zombid…“.

Osula raamatukogus kohtus lugejatega Võru Instituudi direktor Ivari Padar, kes vestles, luges ette lugusid ning rääkis võru keele hoidmise ja tulevastele põlvedele edasiandmise tähtsusest. Raamatukogus sai tutvuda ka näitusega, kus Meelis Naudi on puitplaatidele joonistanud illustratsioone Grethe Rõõmu raamatust „Lohe Lembitu lood“.

Tsolgo piirkonna lugejad külastasid 24. oktoobril Schroomwell OÜ-d, kus tutvuti funktsionaalsete seente kasvatamise, arengutsükli ja kasutusvõimalustega. Osalejad said maitsta erinevaid eliksiire ning kuulata toodete tutvustust. Samuti külastati Hummuli mõisa, kus raamatukogu töötaja tutvustas mõisa ajalugu ja tegemisi.

Lastele lugemisrõõmu ja loovust

Kääpa raamatukogus meisterdati Halloweeni-teemalisi kaunistusi ning osaleti Kääpa kooli stiilinädalal, aidates kaasa loovale ja rõõmsale koolielule.

Lasva raamatukogu külastas Lasva lasteaia Linnuhaldja rühm. Lapsed õppisid raamatukogus sobivalt käituma ja raamatuid hoidma, et kujundada juba varakult häid lugemisharjumusi.

20. oktoobril tähistati Eestis ettelugemispäeva, mis juhatab sisse üleriigilised raamatukogupäevad ja väärtustab ettelugemist ning ühist lugemisrõõmu. Sel puhul külastas Võru Vallaraamatukogu raamatukoguhoidja Võru valla lasteaed Lõunapärlid Parksepa maja Vaatlejate rühma lapsi ning koos loeti põnevat lugu raamatust „Hundiema ühepajatoidu saladus“.

Koolivaheajal vallaraamatukogu külastanud lastele toimus Halloweeni-teemaline küünalde meisterdamise töötuba, mis pakkus loomisrõõmu ja aitas lähenevateks pühadeks valmistuda.

Raamatukogupäevad ühendavad kogukonda

Lõppenud raamatukogupäevad tõid inimesed kokku, pakkudes võimalusi lugemisrõõmu jagamiseks, uute teadmiste ammutamiseks ja inspireerivateks kohtumisteks.

Suur aitäh kõigile osalejatele, korraldajatele ja koostööpartneritele, kes aitasid kaasa raamatukogupäevade õnnestumisele ning hoiavad meie kogukondades elavana lugemisrõõmu, kultuurihuvi ja avastamisjanu!

Marika Kraani
Võru Vallaraamatukogu direktor

Raamatukoguhoidja Age külastas ettelugemispäeval Vaatlejate rühma lapsi. Foto: Merilin Zeiger

Orava mälumänguhooaeg algas tasavägise mõõduvõtuga

Orava kultuurimajas algas 15. oktoobril mälumängu uus hooaeg, millest võttis osa seitse võistkonda.

Mängu keskel oli punktiseis üsna tasavägine ning põnevust jagus lõpuni. Esikoha saavutas võistkond PAT 2, teise koha sai võistkond Võru ja kolmandat kohta jäid jagama kolm võistkonda. Küsimused koostas Ene Säinast.

Järgmine mälumäng toimub 26. novembril kell 18.00 Orava kultuurimajas. Kõik kuni neljaliikmelised mõttespordihuvilised võistkonnad on osalema oodatud!

Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

Hooaja esimene etapp. Foto: Liina Loosaar

Raamatukogupäevade külaline Kirepi raamatukogus

Kuigi nii raamatukoguhoidjale kui ka raamatusõbrale on iga päev raamatukogupäev, toimub sel ajal rohkem erinevaid üritusi ja kutsutakse esinema huvitavaid külalisi.

Kirepi raamatukogu kutsus lugejad Jutukohvikusse. Külla tuli Siiri Laur, et rääkida vananemisest ja arutleda sellega seonduva üle. Siiri on põline Kose elanik ja seetõttu paljudele lugejatele hea tuttav. Kirepi raamatukogu lugejate hulgas on palju vanemaealisi inimesi ja ka neid, kelle eakas lähedane hakkab lapsemeelseks muutuma. Siiril oli kaasas äsja trükist ilmunud raamatuke oma emast, kes eluõhtul pidi toime tulema Alzheimeri diagnoosiga. Siiri võrdleb seda haigust deemoniga, kes inimese käitumise täielikult enda võimu alla võtab.

Mõtted ja tunded, mis ema haigusega kaasnesid, innustasid Siirit läbima koolituse Nottinghami Ülikoolis ja saadud teadmisi ka teistega jagama.

Siiri julgustas õigel ajal otsa vaatama juriidilistele probleemidele, mis võivad tekkida, kui inimene ei ole suuteline enam ise allkirja andma või oma dokumentidega tegelema.

Jutukohvikus oli soe ja südamlik õhkkond, kohale tulnud inimesed jagasid ka oma lugusid. Sellest on palju tuge, kui näed, et sa ei ole oma murega üksi.

Kirepi raamatukogu üritustel on tavaks saanud, et toimub ka viktoriin. Seekordsed küsimused olid raamatu ja raamatukogu teemalised.

Tuuli Eksin
Kirepi raamatukoguhoidja

Siiri Laur Kirepi raamatukogus. Foto: Tuuli Eksin

Sügisesi raamatusoovitusi

Sügis on aeg, mil loodus värvub soojadesse toonidesse, õhtud muutuvad pikemaks ja tekib rohkem aega iseendale ning heale raamatule. Raamatukogud ootavad teid avastama uusi lugusid, leidma vanu lemmikuid ja küsima soovitusi järgmiseks lugemisrõõmuks.

„Part lendab poliitikasse” Olav Osolin

Vaneminspektor Samuel Pardist saab kaitsepolitsei salaagent, kelle ülesandeks on uurida, kas Eesti e-valimisi võltsitakse. Missiooni käigus satub ta poliitika telgitagustesse, kohtub värvikate tegelastega ja püüab paljastada Eesti suurimat saladust. Teos pakub põneva ja humoorika pilgu Eesti poliitikale.

„Armas mürgikeetja” Arto Paasilinna

Koloneliproua Linnea Ravaska rahulikku elu häirib kasupoeg Kauko, kes nõuab temalt pidevalt raha. Kui olukord muutub ohtlikuks ja Linnea on sunnitud tegema testamendi Kauko kasuks, otsustab ta põgeneda ja kätte maksta. Arto Paasilinna võtab tõsise teema ja keerab selle talle omaselt pööraseks huumoriks. Teos on tempokas ja musta huumoriga lugu ahnusest, vanadusest, ellujäämisest ja kättemaksust. Romaan, milles sündmused kipuvad kontrolli alt väljuma kiiremini, kui lugeja oodata oskab.

„Keedie” Elle Mcnicoll

13-aastane autistlik Keedie Darrow julgeb seista enda ja teiste eest. Kui kaasõpilased hakkavad temalt abi otsima, asutab ta kiusamisvastase agentuuri, mille populaarsus toob kaasa ootamatuid probleeme. Keedie peab õppima, kus jookseb piir õigluse eest võitlemise ja ise kiusajaks muutumise vahel. Teos on südamlik eellugu menuraamatule „Mingi säde”, mis räägib koolikiusamisest, sõprusest, peresuhetest ja autistliku noore elust. Sobib 9–13-aastastele lugejatele.

„Julie sipelgarajad” Kristina Madisson-Laht

Viieaastane Julie aitab perel uude koju kolida, kuid avastab peagi raamatu sipelgate elust. Nende tegemisi uurides õpib ta mõistma jagamise, kokkulepete ja teistega arvestamise tähtsust. Teos on südamlik lasteraamat kasvamisest, sõprusest, perest ja koostööst, mis ühendab looduse avastamise lapse igapäevaste kogemustega.

Madli-Greete Raud
Puiga raamatukoguhoidja

Sügisene „Kolme veski matk“ tõi Kütiorgu väikesed seiklejad

Oktoobri teine nädalavahetus pakkus imelist sügisilma. Värvikirev Kütiorg ja rõõmsad lapsed – mida veel ühelt toredalt matkapäevalt soovida? Tänavune „Kolme veski matk. Sügis. LASTE ERI“ kutsus väikesed matkasellid koos vanemate ja vanavanematega avastama Kütioru loodust, vanade veskite lugusid ning põnevaid paiku, kus jagus nii üllatusi, teadmisi kui ka mängulusti.

Seekordne „ Kolme veski matk“ oli pühendatud eelkõige lastele. Sügiseses päikesepaistes kulgenud retkel said väikesed matkajad proovile panna oma vastupidavuse, avastada kodukandi pärandit ja kuulata lugusid, mida tavalisel jalutuskäigul ehk ei kuulegi.

Matkarada oli lastesõbralikult lühike, kuid pakkus siiski Kütiorule omaseid tõuse, languseid ja igal sammul põnevust. Toborna pettäi juures pandi proovile laste võro keele oskus. Nii saadi teada, et võrokeelne pettäi tähendab mändi. Üles leiti ka salapärane Toborna varandus, mis oli justkui sajandeid maapõues peidus olnud. Leid osutus eriti magusaks, sest varanduse võisid väikesed avastajad kohe põske pista!

Edasi viis teekond salapärase telefonipuu ja kausiseeneni. Viimase alt leiti tõeline imeasi – kettaga telefon. Tänapäeva nutiseadmetega harjunud lastele oli üllatav, et kunagi olid telefonid, millega ei saanud pildistada ega multikaid vaadata ning helistamiseks tuli numbreid kettaga valida.

Kütioru esimese jututrepi juures tehti tutvust vanade aegade eluoluga. Lapsed kuulsid, mis oli piimapukk ja miks on Kütiorgu rajatud jututrepp. Ka lapsevanematele jagati mõtteid, kuidas hoida elus lugude jutustamise traditsiooni – rääkida lastele oma lapsepõlvest, lasteaia- ja kooliajast või lugeda neile põnevaid raamatuid ette. Ühe lugemissoovitusena tutvustati Triinu Laane raamatut „Luukere Juhani juhtumised“, kuna Juhani prototüüp elab mõnusat elu Kütiorus ühe rehetare all! Samuti said lapsed teada, et Kütiorg on koguni 75 meetrit sügav. Aga kuidas sellist sügavust lapsele arusaadavaks teha? Appi võeti mõõdulint ja väike Miira. Selgus, et kui Miirasid üksteise otsa tõsta, mahuks neid oru põhjast üles ligikaudu 75! Selline võrdlus pani nii väikesed kui ka suured matkalised muigama.

Möldrimajas valmisid lustakad kivitriinud ja kausiseened. Fotod: Miia Visnapuu

Kõrgel oruveerel asuva jututrepi juures ootas lapsi veel üks eriline hetk. Igaüks sai oma mõtted, soovid ja lood seebimullidega üle sügisvärvides Kütioru teele saata. Päikeses sillerdavad mullid muutsid selle hetke tõeliselt muinasjutuliseks.

Matka järgmine peatus oli Tohkri veski, mille vana veskikivi pakkus väikestele matkalistele palju uudistamist. Suure kivisüdame peale mahtus korraga istuma mitu last.

Teekonnal Tohkri veskist Kütioru Küti Mäeveskisse haaras sügisene mängulust kaasa nii lapsed kui ka täiskasvanud. Kollased ja punased vahtralehed sahisesid jalge all, lendasid õhku ning täitsid väikeste matkajate süled. Just sellistes hetkedes peitubki ühise looduses viibimise võlu.

Matka lõpp-punktiks oli Kütioru Küti Mäeveski, kus lapsed said lähemalt tutvuda viljaterade ja leiva teekonnaga. Uudistati rukkipäid, räägiti veskite tähtsusest ning maitsti leiba. Suuremad lapsed said ka ise käsikiviga jahvatamist proovida ja veenduda, et vanasti nõudis jahu valmistamine päris palju jõudu.

Siingi jagus lugusid. Kaasa saadi Juhani Püttsepa raamatu „Veskitont Niglas“ lugemissoovitus. Selle raamatu tegevus saab alguse just Küti Mäeveskist, sidudes kohaliku pärandi põneva lastekirjandusega. Matkapäeva esimene osa lõppes ühispildiga vana veskiäti juures. Iga väike matkasell sai tubli osalemise eest diplomi ja helkuri.

Möldrimajas sündisid värvilised kivitriinud ja kausiseened

Pärast matka jätkus päev Möldrimajas, kus lapsi ootas loominguline õpituba. Seal said sügisvärvid veelgi hoogu juurde, sest valmima hakkasid lustakad kivitriinud ja kausiseened.

Kausiseened on Kütioru päris oma fantaasiaseened, mille lugu sai alguse ühel varasemal Kolme veski matkal, kui kuuseheki seest avastati mõned vahvalt triibutatud vanad suupesukausid. Sellest sündis vahva idee, mis nüüd ka laste meisterdamistuppa jõudis.

Kivitriinud aga kolisid Kütiorgu juba kevadel. Ja miks ka mitte – Kütiorus leidub ju nende kivist sugulasi küllaga! Väikeseid, suuri ja päris hiiglaslikke.

Laste käte all valmisid värvikirevad tegelased, kellest igaüks oli omanäoline. Õpitoa lõpetas maitsev küpsisetort ning iga laps sai koju kaasa enda kaunistatud kausiseene või kivitriinu.

Sügisene „Kolme veski matk. Sügis. LASTE ERI„ näitas taas, et looduses liikumine võib olla palju enamat kui lihtsalt matkamine. See on võimalus avastada oma kodukandi ajalugu, õppida tundma loodust, kuulata lugusid ja veeta üheskoos väärtuslikku aega.

Kõige toredam oli näha, kuidas lapsed tundsid rõõmu väikestest avastustest ning kuidas nende uudishimu ja mängulust nakatasid ka täiskasvanuid. Säravad silmad, rõõmsad naeratused ja värvilised meisterdused olid parimaks kinnituseks, et üks sügisene päev Kütiorus oli igati korda läinud.

Möldrimaja õpitoa korraldas Veskiveere MTÜ ning selle läbiviimist toetas kohaliku omaalgatuse programm (KOP).

Kohtumiseni juba talvisel matkal „Kolme veski matk. Talv. Laternavalgel Kütiorg“.

Meie MTÜ Veskiveere tegemisi saad jälgida FB lehel Kütioru Küti Mäeveski.

Kerti Plakso
MTÜ Veskiveere liige

Kolme veski matk oli seekord suunatud pisematele seiklejatele.

Vana-Vastseliina Raamatukogu Seltsi sügisreis viis Pärnumaale

Septembri viimasel laupäeval alustasime sõitu Pärnumaale, kus võttis meid vastu giid Liina. Kohaliku elanikuna oli Liina ka ise üks muuseumi korraldajatest-loojatest ja hiljem muuseumi juhataja. Tõstamaa mõisahoones on muuseum ja samal ajal ka kool. Esimene muuseumi loomise huviliste kokkusaamine oli 1999. aasta oktoobris. 2006. aasta 26. detsembril toimus Tõstamaa Muuseumi avaüritus. Hoonel on kolm korrust, mis on jagatud klassi- ja muuseumiruumide vahel. Mõis on ainulaadsete lae- ja seinamaalidega. Mõisa kohta on mitmeid salapäraseid legende.

Tõstamaa mõisahoones tegutsevad muuseum ja kool. Fotod: Tiina Põlgaste

Tõstamaa muuseumis on eksponeeritud siinsete inimeste eluolu kajastavad väljapanekud esemete ja fotodena. Huvitavad olid näiteks kellade kogu ja Naksitrallide kostüümid. Ühel seinal on eksponeeritud Eesti presidentide fotod. Käisime tutvumas hoone kolmel korrusel asuvate ruumidega, liikudes treppidel üles ja alla, vahepeal istusime klassiruumis pinkidel, puhkasime jalgu ja olime haaratud giidi jutust.

Tõstamaa mõisa viimane mõisahärra Alexander Stael von Holstein sündis 1876. aastal Tõstamaal ja suri 1937. aastal Pekingis. Ta oli filosoofiadoktor, sanskriti ja tiibeti keele professor, Hiina valitsuse nõunik kõrghariduse valdkonnas. Ta abiellus Pekingis Olga Vladimirovna de Cravega, vene aristokraadiga.

Tõstamaalt sõitsime Audrusse dendropargiga tutvuma, mis on Eesti ainus kirikut ümbritsev põõsaste ja puude arvu ja liikide poolest väärtuslik park. Siin kasvab 268 erinevat liiki puittaime: Korea seedermänd, kollane kask, Ameerika pärn ja palju teisi haruldusi. Ka Audrus on sillad. arvult neli. nagu Põltsamaalgi eelmisel aastal nägime, aga teistsugused ja omamoodi. Seda kõike peab oma silmaga nägema.

Eesti on väike, kuid ka suur. Palju on siin veel paiku, kuhu me jõudnud pole, kuigi alustasime Vana-Vastseliina raamatukogu ja seltsi koostööna reise mööda Eestimaad juba 27 aastat tagasi. Need sõidud on muutunud traditsiooniks, oluliseks tegevuseks teiste raamatukogus toimunud ettevõtmiste kõrval, liitnud ümbruskonna teadmis- ja reisihuvilisi. Reise toetab Võru Vallavalitsus.

Tiiu Pihla
Vana-Vastseliina Raamatukogu Seltsi juhatuse liige

Rippsild Audru pargis.

Võru vald kutsub inimesi rohkem liikuma

Oktoobris jätkus Võru valla matkasari Ess-soos, kus matkalised said tutvuda lummavate rabamaastikega. Novembris saab liikudes täita ka bingoruute, sest Võru ja Rõuge valla koostöös koondati 25 põhjust liikumiseks.

Võru valla matk viis Ess-sood avastama

24. oktoobril toimunud Võru valla matkasarja retk viis seekord osalejad tutvuma Võru ja Antsla valla piiril oleva Ess-soo maastikukaitsealaga.

Nagu ikka, viis matka läbi Hetkeretked - matkad ja loodusretked retkejuht Lauri Pugast, kes rääkis ja näitas, milliseid tegevusi on Tartu Ülikooli teadlaste uurimisel ja juhendamisel "REWET" programmi raames ellu viidud kunagise turbakaevanduse aladel soomaastiku taastamiseks. Lauri Pugast andis sissevaate pikast protsessist, mille tulemusena loodi Ess-soo maastikukaitseala. Täna saame olla ainult tänulikud Urvaste kogukonna aktiivsetele inimestele ja toetajatele, kes Ess-soo säilimise nimel pidasid pikki aastaid emotsionaalset ja juriidilist võitlust erinevate osapooltega.

Sügisvärvides rabamaastik pakkus matkajatele hooaja viimaseid jõhvikaid. Kummikutest hoolimata sai mõni ka soki märjaks. Boonuseks jääb teadmine toredast ujumiskohast.

Võru valla matkasarja retk Ess-soo maastikukaitsealale toimus Võru valla spordivaldkonna arendamise projekti raames. Õige pea kuulutame välja Võru valla matkasarja järgmise matka. Jälgi infot Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskuse Facebooki lehelt!

Ilus sügis kestab. Leidke ikka nädalas vähemalt paar tundi, et looduses jalutada ja oma vaimse tervise jaoks vitamiine koguda!

Matkalised kaarti uudistamas. Fotod: Erakogu

Rõuge valla & Võru valla sügisene

TERVISE-BINGO

25 põhjust novembris liikuda!

nagu **B**iitseps trimmi!	nagu **I**seenda heaks	nagu **N**aabriga koos!	nagu **G**ümnastikaguru	nagu **O**mas tempos!
Osalen enda jaoks uuel rühmatreeningul	Pööran teadlikult tähelepanu oma toiduvalikutele	Käin jõusaalis	Võimlen viiel hommikul 10 minutit	Käin kolmel korral looduses liikumas
Teen õues füüsilist tööd	Liigun matka- või terviserajal	Lähen õue ka siis, kui ilm ei kutsu	Liigun kahel nädalavahetusel vähemalt tunni	Jätan auto eemale ja kõnnin osa teest jalgsi
Külastan pealtvaatajana vähemalt ühte spordisündmust	Käin ujumas (talisuplusel või basseinis)	**Osalen 30. novembril laternamatkal**	Teen ühe liikumisretke ilma telefonita	Osalen kodukandi liikumissündmusel
Teen töö või õppimise vahele liikumispause	Proovin uut spordiala	Kutsun kolleegi kõnnikoosolekule	Liigun ühel nädalal vähemalt kolmel päeval	Käin jalgrattaga sõitmas
Jalutan iga päev vähemalt 30 minutit	Liigun koos kogu perega	Püüan magada vähemalt 7–9 tundi	Liigun koos sõbra või töökaaslasega	Kutsun liikuma kellegi, kes tavaliselt ei liigu

Võru vald ja Rõuge vald kutsuvad novembris mängima TERVISEBINGOT, mille eesmärk on võtta sel kuul rohkem aega liikumiseks ja proovida midagi, mida sa võib-olla muidu ei teeks.

Tervist edendav Rõuge vald
Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

Võru vallas toimub tervisebingo Euroopa Liidu projekti „Võru valla spordivaldkonna arendamine" toetusel.

Tervisebingo – 25 põhjust novembris liikuda

1. novembrist käivitus sügisene tervisebingo, mis toimub Võru ja Rõuge valla koostöös kogu novembrikuu jooksul. Tervisebingo eesmärk pole koguda samme ega teistega võistelda, vaid võtta sel kuul rohkem aega liikumiseks ja proovida midagi, mida võib-olla muidu ei teeks.

Tervisebingo idee autorid on Rõuge valla spordispetsialist Timo Kuus ja Võru valla spordikoordinaator Asko Saarepuu, nii et bingoruudud on suures osas seotud sportlikult tervisliku liikumisega, kuid on ka muid heaolu toetavaid tegevusi.

Tervisebingo puhul ei pea lootma jääma kellegi loositud kuulidele, vaid saab ise valida, mida ja kui palju head oma tervise heaks teha. Tervislik ja liikuv november lõppeb ühise laternamatkaga, mis algab Kubija spordibaasist. Pärast seda tehakse kokkuvõtteid, vahetatakse muljeid, loositakse auhindu ning süüakse ja juuakse koos midagi soojendavat. Loosis osalemiseks peab olema täidetud üks või mitu võimalust: nurgad, rida, veerg, diagonaalid või täismäng.

Bingopiletid leiab mõlema valla raamatukogudest, Võru vallamajast või saab need ise alla laadida ja printida. Kui teie tehnikavidinad seda toetavad, saab piletit täita ka arvutis või nutitelefonis täidetava pdf-dokumendina. Lisainfo ja registreerimislink on Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskuse kodulehel: vvkntk.ee/et/tervisebingo-25-pohjust-novembris-liikuda

Asko Saarepuu
spordikoordinaator

Parksepas algas korvpallihooaeg

Parksepa Keskkoolis ja korvpallisaalis on sügis möödunud sportlikult. Edukalt viidi läbi Eesti Korvpalliliidu toetatud sügisene korvpalli tutvustav üritus, mille eesmärk on innustada lapsi selle alaga tegelema. Parksepa kool oli üks 50 koolist üle Eesti, kes projekti valiti, Eesti Korvpalliliit andis igale osalenud lapsele T-särgi ning koolile kümme uut korvpalli. Ürituse raames toimunud korvpallitundides osalesid 1., 2. ja 3. klassi õpilased, kes näitasid üles suurt huvi ja tegutsemisrõõmu. Suur tänu kuulub klassijuhatajatele, kes ettevõtmisele kaasa aitasid, loodetavasti leiab nii mõnigi noor veel tee korvpallitrenni.

8. oktoobril toimus Parksepas korvpalli promopäev. Fotod: Erakogu

Oluliseks sügissündmuseks kujunes ka Parksepa korvpalliturniir, mis toimus tänavu juba 35. korda. Juubelihõngulisele turniirile kogunesid võistkonnad Võrust, Valgast, Värskast, Tartust, Tartu vallast ja Sakust. Kahjuks ei saanud seekord osaleda Läti võistkonnad, kellel langesid samale ajale kodused meistrivõistlused. Turniiril olid võistlustules U10 vanuseklassi poisid ja U17 vanuseklassi neiud. Parksepa noormehed saavutasid teise ja neljanda koha, neidude võistkond lõpetas turniiri kolmandana ja võistkonna parimaks mängijaks tunnistati Laura Jõõger. Tänu headele toetajatele oli ka auhinnalaud juubelile kohaselt väärikas.

Hoo on sisse saanud ka Eesti meistrivõistlused. U19 neidude võistkond on pidanud kohtumisi Tallinnas, Raplas ja Parksepas ning näidanud südikat mängu. Peagi alustavad hooaega ka väiksed poisid Makro liigas,

U19 neidude meistrivõistlused on alanud edukalt.

kus esimesed mängud toimuvad Tartus. Loodame, et uus võistlusaasta kujuneb edukaks ning pakub rohkelt arenguvõimalusi ja häid emotsioone.

Novembris toimuvad korvpallivõistlused ka Võrumaa koolide vahel, kus kõigil korvpallihuvilistel on võimalus anda oma panus kooli esindamisse.

Korvpall on Parksepas olnud tähtsal kohal juba aastakümneid ning loodetavasti püsib olulisena ka tulevikus. Treenerid Kalev, Sander ja Udo ootavad trennidesse uusi huvilisi, kes soovivad osa saada põnevast meeskonnamängust.

Kalev Palo
Parksepa Spordiklubi

Võru vallas algas kaheaastane tehnoloogiaõppe projekt

Oktoobrist algas projekt „Võru valla noorte drooni- ja robootika oskuste arendamine“, mille tegevused on suunatud Võru valla noortele vanuses 13–19 eluaastat.

Projekti jooksul saavad noored praktiliselt proovida nii droonide, robootika, 3D-modelleerimise ja -printimise kui ka droonide juhtimise ja FPV-tehnoloogiaga. Kaheaastase projekti jooksul toimuvad 56 töötuba ja kuus demopäeva, kus õpitakse muu hulgas droonide ehitamist ja hooldamist, seadistamist, lennuohutust, juhtimist ning lennusimulaatorite kasutamist.

Võru valla andekate ja motiveeritud õpilaste päev Vastseliina noortemajas. Foto: Vastseliina Gümnaasium

Ühe aasta tegevustes oodatakse osalema vähemalt 100 noort, kellel võimaldatakse tegevustes osaleda järjepidevalt ning omandada oskusi etapiviisiliselt, et nende kokkupuude tehnoloogiaga ei jääks lühiajaliseks. Projekti eesmärk on suurendada Võru valla noorte huvi inseneeria ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonna vastu ning pakkuda noortele tasuta tehnoloogiaõpet, et arendada oskusi, mida saab kasutada nii igapäevaelus, huvitegevuses kui ka tulevikus. Projekti tegevused toimuvad Võru vallas perioodil 01.10.2026–31.08.2028.

Droonide ja lennuõppe töötuba Võrumaa haridus- ja tehnoloogiakeskuses. Foto: Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

Demopäevad, kus hakatakse kogukonnale tutvustama drooni-, robootika- ja 3D tehnoloogiaid, leiavad aset Võru valla avalike ürituste raames. Näiteks on plaanis korraldada droonide ja tehnoloogia demonstratsioone, juhendatud katsetamisvõimalusi, FPV prillide ja juhtpultide tutvustamist ning noorte tegevuste ja saavutuste esitlemist.

Oktoobris toimus Vastseliina noortemajas Võru valla andekate ja motiveeritud õpilaste päev, mis keskendus samuti Võru valla drooniprojekti tutvustamisele. Päevast võttis osa ligi 50 õpihimulist noort valla erinevatest koolidest. Merlis Pajustiku juhendamisel uuriti lennundusega seotud nähtusi ja põhimõtteid. Toomas Tammiste juhendamisel panid õpilased virtuaalses keskkonnas proovile oma droonijuhtimise oskused. Jaanus Tammesoo juhendamisel said õpilased kogeda põnevat ja mängulist droonide juhtimist. Lisaks rääkis Politsei- ja Piirivalveameti esindaja Kert Kotkas droonide kasutamisest politseitöös ning tutvustas erinevate droonide ja nende kasutusvaldkondi.

Droonide ja tehnoloogia vastu suurema huvi tekitamiseks said ka Võru valla noorsootöötajad ja huvijuhid Võrumaa haridus- ja tehnoloogiakeskuses tutvuda uue projekti tegevustega. Mõned noorsootöötajad on osalenud noortega juba mitmetes töötubades, et oskusi omandada, mida hiljem vajadusel nii noortele kui ka noorsootöötajatele õpetada või juhendamisel abiks olla. Projekti jooksul soetatakse drooniõppe jaoks vajalik õppevarustus, et õppega ka edaspidi Võru vallas jätkata.

Võru valla drooniõppe programmi kohtumised toimuvad teisipäeviti kell 15.30 Võrumaa haridus- ja tehnoloogiakeskuses. Tehnoloogiapõhiseid töötubasid viib läbi Võrumaa haridus- ja tehnoloogiakeskuse droonivaldkonna spetsialist Toomas Tammiste. Kui soovid töötubadest osa võtta, siis teavita sellest oma piirkonna noorsootöötajat või kooli huvijuhti.

Maarika Rosenberg
Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskuse direktor

Kaasrahastanud Euroopa Liit
Eesti tuleviku heaks

Noored saavad kohe alguses teooria kõrval ka asju praktiliselt läbi teha. Foto: Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

Parksepa Keskkooli õpetajad käisid töövarjutamas Hispaania koolis

Oktoobri keskpaiga Hispaania tervitas meid kuuma ilmaga. Eestimaa 10-kraadisest õhutemperatuurist 27 kraadi kätte sattudes oli saunatunne silmapilguga kohal. Oi, kuidas päike siras ja kuidas palmid oma oksi laiali laotasid!

Erasmus+ projekt „Tõhusad õpistrateegiad, AI ja ennastjuhtiv õppija Parksepa Keskkoolis“ tõi kolm õpetajat ja kaks juhtkonna liiget töövarjutajatena Valencia Colegio Jesús-María Fernando el Católico kooli. Kool, mis võlus oma olekuga juba esimesel hetkel, kui üle ukseläve astusime. Meid võtsid vastu projektijuht ja kooli direktor, kes pikema sissejuhatuseta kooli tutvustavale ringkäigule viisid. Valencia Colegio Jesús-María Fernando el Católico kool on suur, umbes 1200 õpilasega kool, kus oma kooliteed alustavad juba vaid kolmeaastased lapsed. Lisaks tavapärastele kooliruumidele laiub keset maja kabel – suur kolmelööviline, avar ja kaunis pühakoda, kust ei puudunud ka pihitoolid. Palju ei jäänud kabelile alla kooli raamatukogu, mis oli samuti kõrgete võlvitud lagedega avar ruum.

Koolinädala jooksul külastasime usinalt tunde. Püüdsime endid jagada nii, et saaksime osa iga kooliastme tundidest. Majas oli kuum. Klassiruumides olid uksed-aknad pärani lahti, lisaks liigutasid õhku tahvli ja ukse kohale kinnitatud ventilaatorid. Klassid olid suured – 30 kuni 35 õpilast ja puudujaid ei märganud. Hilineja saabus klassi paberileht põhjendusega näpu vahel. Algklassides õppisid mõned lapsed tunni ajal sama ainet teises ruumis tugiisikuga.

Lisaks tundide külastusele pidasime pikemaid ja lühemaid vestlusi õpetajatega, et nende arusaamadest ja koolielu korraldusest aimu saada.

Kõige kuumemad olid õpilased ja õpetajad ise – soojad, sõbralikud ja särasilmsed. Tuntav oli õpilaste ja õpetajate vaheline vastastikune lugupidamine. Õpilased said õppida ja õpetajad õpetada. Koolipäevad on selles koolis pikad: 8.15st kella 17ni. Keset päeva on väiksematel pooletunnine paus, kus igaüks kodust kaasa toodud einekarbi välja otsib ja seda kooliõues sõprade ringis tühjendama hakkab ning tunnine vaheaeg koolilõuna nautimiseks sööklas. Paljud gümnaasiumiõpilased ja õpetajad käisid lähedalasuvates kohvikutes/baarides einetamas.

Igal õpilasel on isiklik sülearvuti, sahtlis oma pakk koopiapaberit ja lõunasöögi eest maksavad vanemad. Huviharidus on tasuline ja ülekoolilisi sündmusi ei korraldata. Põhikooliõpilased kannavad koolivormi, gümnasistide riietus on vaba. Ka hispaanlaste õppeaasta algab 1. septembril ja lõpuklasside õpilased saavad tunnistused juuni lõpus.

Telefonid pole lubatud. Igas klassiruumis oli lukustatav kapp, kuhu hommikuti telefonid asetati ja mille võti on klassijuhatajal, kes pärast koolipäeva lõppu seadmed õpilastele välja jagas. Vahetunde ei ole. Ühe tunni lõppedes liiguvad õpetajad järgmisse klassi, sülearvuti kaasas, õpilased vahetavad õppevahendeid laual ja järgmine tund algab nii, et ei saa arugi.

Õpitulemuste ja hinnete jälgimiseks, puudumiste märkimiseks ja teadaannete ning kooli ja kodu vahelise suhtluse haldamiseks kasutatakse õppe- ja haldusplatvormi SM Educamos. Ainetundides kasutati Classroom´i.

Eesti riigist polnud enamik muidugi midagi kuulnud – õnneks nüüd on. Viisime kingitusena kaasa mõned Eestit tutvustavad raamatud ja vastasime agaralt kõigile küsimustele, mida õpilased ja õpetajad esitasid.

Veidi jäi aega ka suurlinnaga tutvumiseks. Jõudsime ookeanimaailma, planetaariumi, botaanikaaeda, Valencia katedraali, Turia parki ja vanalinna. Müra-kära-tase on, nagu lõunamaades ikka, tunduvalt kõrgem, kuid seda kompenseerisid avatud ja sõbralikud linnakodanikud ning põnevust pakkuv ja teistsugune kultuuriruum.

Projekti rahastas Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse Agentuur (Haridus- ja Noorteamet).

Kaidi Oja
Parksepa Keskkool

Mariia Puryk, Kaidi Oja, Aigi Sikkal ja Juta Madli Laur töövarjutamisel Valencias. Foto: Erakogu

Parksepa Keskkool pidas sünnipäeva

Sel aastal algas kooli sünnipäeva hommik, 15. oktoober, magusalt - õpilasesindus tervitas kõiki kooli saabujaid ja pakkus sünnipäevale kohaselt kommi. Taustaks sai vaadata ja kõlas eelmise juubeliaasta imeline ja huumoriga vürtsitatud kontsert. Tore oli vaadata kuidas nii mõnigi õpilane ekraani ees pikemalt peatus ja teatas valjul häälel teistelegi, et näe, need oleme ju meie! Päeva edenedes muutus koolimaja järjest värvilisemaks, sest uksed avas neli õpilaste ja õpetajate poolt ettevalmistatud kohvikut: kollane, roheline, punane-oranž ja kirju kohvik ootasid külastajaid ning neid jagus kõikjale palju! Suupistes degusteerimiseks olid maitsvad ja tervislikud Näiteks spinatipannkoogid avokaadokreemiga, spargel ja varsseller, kõikvõimalikud värvilised ja pilkupüüdvad juurikad ning puuviljaampsud, smuutid, kamamaius mustikatega jne. Igale maitsele leidus miskit! Suur kiitus kõikidele korraldajatele!

Sünnipäeval olid avatud kollane, roheline, punane-oranž ja kirju kohvik. Fotod: Erakogu

Muusikapäeval kõlas kooli koridorides teiste pillide seas ka klaver.

Rahvusvaheline muusikapäev

1. oktoobril tähistasime rahvusvahelist muusikapäeva vahetundide muusikakillukestega.

Aula ees oli sisse seatud pop- up lava, kus astusid üles meie kooli õpilased, kes õpivad muusikakoolis pilli.

Saime osa nii laulust kui klaveripaladest, kitarri ja karmoška kõlast. Mängiti ka flööti, tšellot, viiulit ja akordionit.

Muusika ja pillimäng paneb hinge helisema ja loob meeleolu. Vahel rõõmsat, vahel nukrat ja mõtlikku aga külmaks ei jäta kunagi! Muusika on mõnus!

Suur kiitus kõigile õpilastele, kes muusikapäeval esinesid!

Airi Pütsep
Parksepa Keskkooli huvijuht

Lindora laat tõi kokku tuhandeid inimesi

Lindora laat toimub igal aastal 28. oktoobril, mis tänavu langes kolmapäevale. Olenemata sellest, et enamiku jaoks on tegu tööpäeva hommikuga, oli laadale kogunenud hulganisti rahvast. Kohalike jaoks on sügislaadast saanud kindel traditsioon, millest ei taheta puududa. Juba varastel hommikutundidel liikusid laadaplatsi poole nii kohalikud kauplejad kui ka kaugemalt tulnud külastajad, kes pakkusid kõike alates sügissaadustest ja käsitööst kuni vanavara ning tööriistadeni.

Lindora laata võib pidada üheks Kagu-Eesti sügise tähtsündmuseks. Selle eripära seisneb oskuses ühendada vana laadakultuur tänapäevase eluga. Ühelt poolt tullakse siia kauplema ja oste tegema, teisalt on tegemist sündmusega, kus hoitakse elus kohalikke traditsioone ning väärtustatakse kohtumisi, milleks argipäevas sageli aega ei leita.

Kuigi aastad on toonud mõningaid muutusi nii korralduses kui ka pakutavas kaubavalikus, on Lindora laada populaarsus püsinud. 28. oktoober on päev, mil Kagu-Eesti inimesed tulevad kokku, et üheskoos sügist vastu võtta, vanu tuttavaid kohata ning osa saada laadamelust, mis on siinset piirkonda saatnud juba põlvkondade kaupa.

Kadri Kauts
avalike suhete spetsialist

Laadale jagus külastajaid juba hommikul vara. Foto: Kadri Kauts

Vana-Võromaa ja Setomaa omavalitsused ning organisatsioonid sõlmisid Uma leppe

Võru Kreutzwaldi koolis toimus 29. oktoobril maakonna metoodikaseminar, kus sõlmiti Uma lepe, millega seati ühised eesmärgid võru ja seto keele kasutamise suurendamiseks haridusasutustes ning kohaliku omakultuuri hoidmiseks ja edendamiseks. Leppega liitus 15 osapoolt, sealhulgas üheksa omavalitsust Võru, Põlva ja Valga maakonnast.

„Täna on väga oluline ja ajalooline päev Vana-Võromaa ja Setomaa jaoks," ütles Võrumaa Arenduskeskuse juhatuse liige Tiit Toots Võru maakonna omavalitsuste nimel. „Me sõlmime Uma leppe, millega võtame üheskoos sihiks selle, et tahame hoida piirkonna jaoks üht olulist väärtust – võru ja seto keelt ning kultuuri. Teisalt on tänane päev ajalooline ka selles mõttes, et nii laiapõhjalist koostöölepet ei ole minu teada tänased lepingu osapooled varem sõlminud. Me kõik ütleme välja, et võru ja seto keel ning kultuur on meie jaoks olulised, tahame neid hoida ja edasi anda."

Leppe eesmärkide elluviimisel on oluline roll ka kooli- ja lasteaiaõpetajatel, kes aitavad tuua kohalikku keelt ja kultuuri igapäevasesse õppetöösse.

„Võru ja seto keel on meie kodutunne ja mälu – seetõttu on hea meel, et ka kõik Põlvamaa omavalitsused leppega liituvad. Samuti teeb väga head meelt, et meil siin Kagu-Eestis on säilinud võime koostööd teha ja kokku hoida," lausus Põlvamaa omavalitsuste nimel Põlva vallavanem Maris Neeno. „Me teeme kõike ikka selle nimel, et meil oleks jätkuvalt inimesi, kes neid keeli kõnelevad ning sama kodutunnet ja mälu hindavad."

Eesmärgid aastaks 2030

Uma leppega seatakse eesmärgiks, et aastaks 2030 toimuks kõigis Võru maakonna koolides vähemalt 20% õppetööst ning lasteaedades vähemalt 25% õppetööst võru või seto keeles. Samuti soovitakse, et maakonnas tegutseks vähemalt 15 täielikult võru- või setokeelset lasteaiarühma. Leppega liitunud Põlva- ja Valgamaa omavalitsused võtad sihiks võru keele ja kultuuri haridusse lõimimise laiendamise oma haridusasutustes.

Võru Kreutzwaldi koolis sõlmiti Vana-Võromaa ja Setomaa omavalitsute ning organisatsioonide poolt Uma lepe võru ja seto keele hoidmiseks ja edendamiseks. Foto: Robi Zuts

Eesmärkide saavutamiseks on kokku lepitud tegevussuunad, mis aitavad tuua kohalikku keelt ja kultuuri senisest enam nii õppetöösse kui ka kogukonnaellu. Õpetajaid ja haridusasutusi toetatakse koolituste, mentorluse ja õppematerjalidega. Samuti tugevdatakse koostööd omavalitsuste, kultuuriasutuste, kogukondade ja keeleekspertide vahel. Nii soovitakse tagada, et võru ja seto keel ning kohalik kultuur säiliksid ja kanduksid edasi ka järgmistele põlvkondadele.

Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituut on Uma leppe koostööpartner. Instituudi juhataja Ann Veismann sõnas, et ülikoolis uuritakse võru ja seto keelt jätkuvalt edasi ning lepe aitab toetada võru ja seto keele kõnelemist nende ajaloolistes piirkondades. Sealjuures toetab ka kogu Eesti ühiskonna keelelist rikkust. „Ülikoolis õpetatakse võru ja seto keelt ning huvi selle vastu on suur – mitte ainult need, kes õpivad keeleteadusi, vaid valikainena võtavad seda ka teiste erialade inimesed."

Leppega liitus 15 osapoolt

Uma leppele kirjutasid alla Võru, Rõuge, Setomaa ja Antsla vald ning Võru linn Võru maakonnast; Kanepi, Räpina ja Põlva vald Põlva maakonnast ning Valga vald Valga maakonnast. Leppe osapooled on ka Võru Instituut, Seto Instituut, Võrumaa Arenduskeskus ja Setomaa Liit. Koostööpartneritena kirjutasid leppele alla Eesti Keele Instituut ning Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituut.

Võrumaa Arenduskeskus

HaridusFest toob taas kokku hariduse ja tuleviku teemad

Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse EWERS tehnomajas toimub 20. novembril neljandat korda Võru maakonna HaridusFest. Päev toob kokku hariduse, teaduse, inseneeria, ettevõtluse ja heaolu ning pakub tegevusi nii noortele kui ka täiskasvanutele.

HaridusFestil saab osa võtta inseneeria-, teadus-, heaolu- ja ettevõtlusalade tegevustest. Eksponentide alal tutvustavad oma võimalusi erinevad koolid ja organisatsioonid. Päeva lõpetab teadusteater.

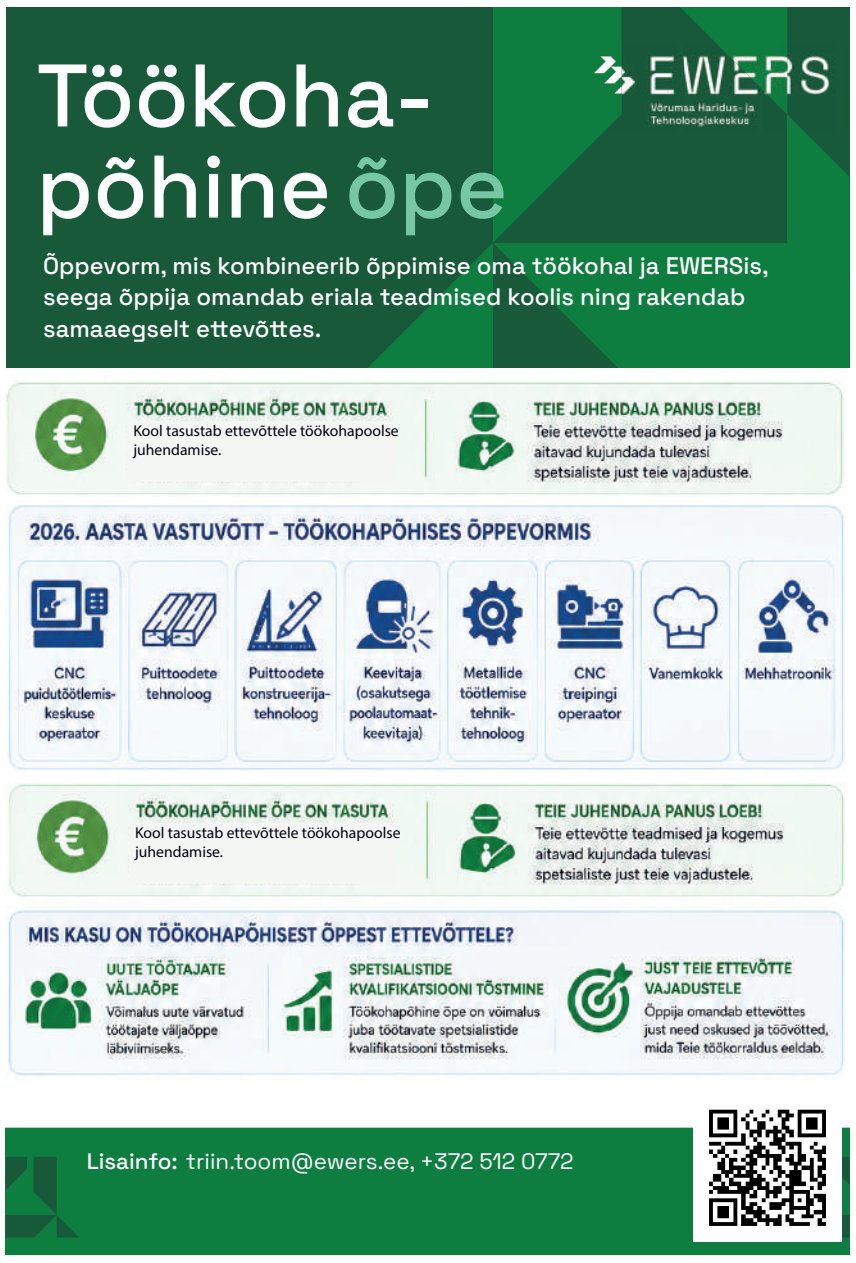
Festivalilt saab infot nii õppimis- ja karjäärivõimaluste kui ka uute oskuste kohta. Põhikooli- ja gümnaasiumiõpilased saavad uurida, milliseid erialasid ja õppimisvõimalusi valida, täiskasvanud aga otsida võimalusi enesetäienduseks, ümberõppeks või karjääripöördeks. Teemade hulgas on ka vaimne tervis ja heaolu ning tehnoloogia ja muutuv töömaailm.

2023. aastal alguse saanud HaridusFesti on tunnustatud nii Võrumaa Aasta haridusteo kui ka Aasta õpiteo laureaadina ning riikliku Aasta Haridusteo nominendina. 2025. aastal jõudis festival taas Võrumaa Aasta õpiteo nominentide hulka.

HaridusFest sünnib Võrumaa Arenduskeskuse, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse, Töötukassa Võrumaa osakonna ja Võru Gümnaasiumi koostöös. Eesmärk on tuua hariduse ja tööturu võimalused inimestele lähemale ning toetada teadlikke õpi- ja karjäärivalikuid.

Võrumaa Arenduskeskus

KIRIKUTE TEATED

EELK Pindi koguduse teated

Jumalateenistused toimuvad pühapäeviti kell 10.00 Pindi kirikus.

15. novembril kell 10.00 Valvamispühapäeva armulauaga jumalateenistus
22. novembril kell 10.00 Igavikupühapäeva missa
29. novembril kell 10.00 1. advendi missa, advendiküünla süütamine
06. detsembril kell 10.00 2. advendi missa
13. detsembril kell 10.00 3. advendi missa

Täname kõiki, kes lõppeval aastal on Pindi kogudust oma annetustega toetanud!
Täpsem info: Pindi koguduse veebilehelt pindi.eelk.ee, koguduse õpetajalt Argo Oleskilt e-posti aadressil pindi@eelk.ee või tel 503 0676.

EELK Vastseliina Katariina koguduse teated

Jumalateenistused toimuvad:
- pühapäeviti kell 12 Vastseliina Katariina kirikus;
- iga kuu teisel pühapäeval kell 14 Orava kultuurimajas;
- iga kuu kolmandal pühapäeval kell 14 Misso abikirikus.

Täpsem info: Vastseliina Katariina koguduse veebilehelt vastseliina.eelk.ee, Facebooki lehelt facebook.com/vastseliinakogudus, koguduse õpetajalt Jaanus Torrimilt e-posti aadressil jaanus.torrim@eelk.ee või tel 5300 5155.

EELK Urvaste Püha Urbanuse koguduse teated

Aadam pani oma naisele nimeks Eeva, sest ta sai kõigi elavate emaks. 1Ms 3:20

Täpsem info: Urvaste koguduse veebilehelt urvaste.eelk.ee, Facebooki lehelt facebook.com/Urvastekogudus, koguduse õpetajalt Üllar Salumetsalt e-posti aadressil ullar.salumets@eelk.ee või tel 511 8271. Heimtali kirikuvanem on Vaido Ermel, tel 5340 0431.

VANA PILT JUTUSTAB: 400 aasta vanune Vastseliina kogudus

Vaade Vastseliina kirikule lõunast (u 1911). Foto: Reinhold von Liphart

Tänavu möödub 400 aastat, kui Vastseliina saabus esimene luteriusu õpetaja, soomlane Cristiern Heinrici ja alustas siinmail luteriusu koguduse loomist.

Esiotsa oli raskusi palju – oli ju tegemist katoliikliku alaga ja linnuses asuv katoliku kabel oli peaasjalikult linnuserahva jaoks. Ka olnud linnuse juures asunud alevis väike puust kirik maarahva jaoks, mis mitmel korral sõdade käigus maha põles. Koguduse loomise käigus tuli luteriusu õpetajal siinse katoliku usu preestriga isegi kohut käia.

Peagi andis Rootsi valitsus käsu Vastseliina lossi lähedusse luteri usu kirik rajada, mis küll alles 1651. aastal valmis sai ja püha Katarina kirikuks pühitseti. Esimene luteriusu kirik oli puust ehitus ja seisis vaevalt pool sajandit kohapeal, kuna Põhjasõja ajal, 1702. aasta nelipühade aegu hävis ühes linnusega vene suurtükitule all. Kogudus kaotas kiriku, pastori ja arhiivi.

Kui Põhjasõja haavad olid paranenud, ehitati teine puust kirik esimesest kuus kilomeetrit lääne poole praeguse kiriku lähistele. See olnud vilets ehitus ja juba aastatel 1769-1772 ehitati puukiriku kõrvale uus kivist kirik, mis seisab kindlalt tänaseni omal kohal. Kiriku saja aasta juubeliks ehitati kiriku torn ümber ja täiendati kuju poolest. Aastatel 1899-1901 ehitati aga suur osa kirikut ümber kiriku suurendamiseks.

Sada aastat tagasi, 1926. novembris toimus kirikus koguduse300 aasta juubeli tähistamisega seoses suurejooneline tänujumalateenistus, millel osalesid külalistena ka naaberkoguduste õpetajad..

Vastseliina kogudusel on olnud tihedad sidemed Rõuge kogudusega ja sealsed hingekarjased on teadaolevalt ajalooliselt keerulistel aastatel olnud siinse kogudusega lähedalt seotud.

Ago Ruus
rubriigi toimetaja
505 6691
agoruus@gmail.com

VÕRU VALLA KULTUURI- JA SPORDIKALENDER

NOVEMBER

13. novembril	
kell 18.00	Gruusia köök ja eesti muusika Varese Paigas
kell 16.00	Kaisa Äärmaa loodusfotode näituse avamine Vastseliina rahvamajas
kell 19.00	Sulbi Külateatri etendus "kae kos pandse plõnni" Vastseliina rahvamajas
14. novembril	
kell 17.00	Meeleoluõhtu “Helgusemäng novembrihämaruses” lõõtspillimängija Ülle Kooli, karaktertantsurühmaga Gruuvikeerajad, Vastseliina näitetrupi Naeru-Lained ja Heldela klubiga Vastseliina rahvamajas
15. novembril	
kell 11.00	Laastukorvi punumise töötuba Kalle Tammega Hanikase külakeskuses
17. novembril	
kell 18.00	Pärimustantsude ja -mängude kursus Navi seltsimajas
19. novembril	
kell 10.00	Tartu Ülikooli väärikate ülikooli loeng “Fotod, mälestused ja asjad tulevastele põlvedele” Navi seltsimajas
kell 18.30	Jan Uuspõld stand-up "Kuidas huumor meid elus edasi kannab?" Piusa külastuskeskuses
24. novembril	
kell 18.00	Pärimustantsude ja -mängude kursus Navi seltsimajas
25. novembril	
kell 15.00	Parksepa eakate ilmaelu arutlusring
26. novembril	
kell 18.00	Orava mälumängu teine etapp Orava kultuurimajas
28. novembril	
kell 19.00	Uma Mekk sügisgurmee kontsert-õhtusöök Sandra Eowyn Duoga Hämsa maherestos
29. novembril	
kell 10.00	Villapildi õpituba Lola Kitsikuga Hanikase külakeskuses
kell 12.00	Jõulupärja töötuba täiskasvanutele ja töötoad lastele Parksepa noortemajas
kell 17.00	Advendiaja saabumise tähistamine Vastseliina alevikus

DETSEMBER

1. detsembril	
kell 18.00	Pärimustantsude ja -mängude kursus Navi seltsimajas
2. detsembril	
kell 9.45	Lasteteatri Lepatriinu talveetendus "Kui mina ükskord" Vastseliina rahvamajas
5. detsembril	
kell 19.00	Tantsuõhtu ansambliga Melody Varese paigas
6. detsembril	
kell 14.00	Nele-Liis Vaiksoo ja Rain Rämmali kontsert "Imelist jõuluaega soovides" Lasva rahvamajas
6. detsember	
kell 15.00	ME 108 kontsertsari Weekend Guitar Trio Vastseliina rahvamajas
9. detsembril	
kell 10.00	Tartu Ülikooli väärikate ülikooli loeng “Uued tuuled toidulaual: kulinaaria, restoranid ja kohvikud 1920-1930ndate Eestis” Navi seltsimajas
18. detsember	
kell 14.00	50+ jõulupidu Vastseliina rahvamajas
18. detsembril	
kell 19.30	Jõulukräu vol 2 ansambliga The Guys Varese paigas
20. detsembril	
kell 14.00	Eakate jõulupidu Lasva rahvamajas
26. detsembril	
kell 11.00	Elamusmatk Orava piirkonnas

Väljaandja: Võru Vallavalitsus (Võrumõisa tee 4a, 65605, Võru linn)
Koostaja, toimetaja ja küljendaja: Võru valla avalike suhete spetsialist Kadri Kauts

Trükk: Printall AS, Tallinn
Kohaletoimetamine: Omniva
Tiraaž: 4700 eksemplari
Ilmumine: 11 korda aastas igal kuul, välja arvatud juulis
Loe digilehte: voruvald.ee/voru-valla-teataja

Järgmine leht saabub postkasti detsembrikuus. **Artikleid järgmisesse lehte ootame 20. novembriks e-posti aadressile ajaleht@voruvald.ee.** Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada.